Prachtig en tragisch

LITERATUUR

Peter WJ Brouwer

door Britta Koopen
kunst@ed.nl

MAKKELIJK toegankelijk zijn ze niet, de gedichten van Peter WJ Brouwer (Eindhoven, 1965) in zijn nieuwe gedichtenbundel *Mascara*. In tegendeel: de lezer moet als het ware voorzichtig, als een archeoloog, laagje voor laagje de gedichten afpellen om tot de essentie te komen. Dat de bundel opgebouwd is als een verhaal, compleet met proloog, vijf hoofdstukken, en een epiloog, is prettig, want het geeft houvast en structuur.
In de proloog wordt de toon gezet en het onderwerp geïntroduceerd: het huwelijk lijkt niet meer te redden en het wordt tijd om de kinderen in te lichten over de naderende scheiding.
De emotionele rollercoaster waarin de 'ik' zich bevindt, wordt op afstandelijke manier beschreven. Het lijkt of de 'ik' – de man – de aangrijpende, verwarrende gebeurtenissen rondom de naderende scheiding, de twijfels of er niet toch nog iets te redden valt en het haast onmiddellijk daarop volgende besef dat het huwelijk echt voorbij is, van een afstand moet bekijken en analyseren. Hierdoor voorkomt Brouwer dat zijn gedichten rondom de mislukte liefde kitscherig zijn en bereikt hij juist dat ze aan kracht winnen. De eenzaamheid en machteloosheid van de verteller is tot onder de huid voelbaar. Je ziet hem staan, eenzaam en hulpeloos met de boodschappentassen in Blokker.

Een debuut

Je trok je wenkbrauwen op tegen de kou
je woorden kwamen met je adem

in mijn handen hield ik boodschappen voor thuis
en in mijn ogen je borsten

in de blokker zong
Carice van Houten als lucifer
een debuut

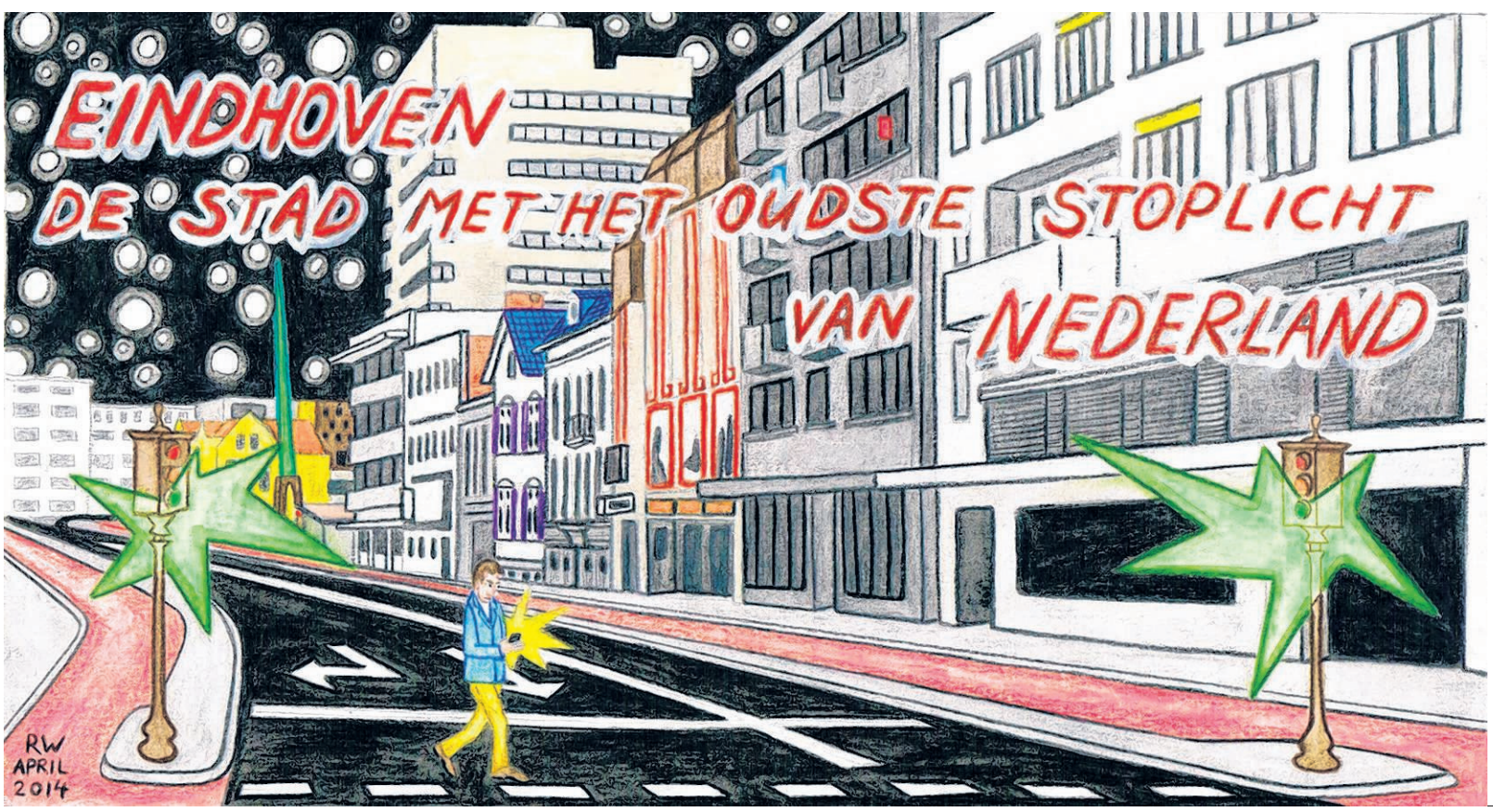
geef ons twee maskers
om aan het sneeuwlicht te ontkomen

De metaforen die Brouwer gebruikt om de gedachten en observaties van de man te beschrijven, zijn van alledaagse eenvoud, en juist daardoor zo krachtig en herkenbaar. Zoals de tegen de kou opgetrokken wenkbrauwen in het gedicht hierboven: in Blokker is het doorgaans niet zo koud, tenzij de kilte tussen de man en de vrouw bedoeld wordt. Het gebruik van deze eenvoudige beelden werkt twee kanten op: ze helpen de lezer erbij de gevoelens van de ik te begrijpen, te zien als het ware, en ze laten zien dat de impact van het uit elkaar vallen van een gezin doorechoot tot in de laatste hoekjes van het alledaagse leven. Het loont om als lezer geduld te hebben en niet te veel in een keer te willen. Lees een of twee gedichten per keer, leg het boekje dan weer weg en laat de beelden die Brouwer schetst even bezinken. Dan dringt de volle betekenis van de woorden tot je door en ontvouwt zich een prachtig en tragisch verhaal.
Kleine tip voor de wat minder geoefende poëzielezer: aan het einde van het boek staat een 'inhoudsopgave'. Als je hiermee begint in plaats van eindigt, heb je een kader waarin je de gedichten kunt plaatsen en is het makkelijker om de opbouw en de lijn in het verhaal dat alle gedichten bij elkaar genomen vertellen, te herkennen. Je wordt er rijkelijk voor beloond.

Peter WJ Brouwer: *Mascara*. Uitgeverij P. ISBN 978-94-91455-40-7.

De eenzaamheid en machteloosheid van de verteller is tot onder de huid voelbaar. Je ziet hem staan, eenzaam en hulpeloos met de boodschappentassen in Blokker.

beeld column
ROGIER WALRECHT
HELEEN VAN HEEL
SPACE3
JOHN KORMELING